

ώ έσυ, ποῦ μές στά μάτια σου κλεῖς νοιώσματα καινούρια γιὰ τὴν ψυχή, τὴν ἄγνωρη τοῦ κόσμου ταξιδεύτρα· ώ έσυ, ποῦ σιδερόδεσσες μὲ τὴν ἀπλῆ ὁμορφιά σου σὲ σκλάβα τὴν ἐργάζοντα λαχτάρα τῆς καρδιᾶς μου· ώ έσυ, ποῦ ὁμορφοξύπνησες μὲ ρυθμικὸν τραγοῦδι· μέσα στοῦ νοῦ τὰ τρίσασθα τῇ διψᾷ τῆς ἀλήθειας· ώ έσυ, ποῦ ἥρθες σὰν δύνειρο, μὲ εἰσαὶ τοῦ κόσμου τούτου, τὰ μάτια σου, τὰ μάτια σου, τὰ μάτια σου τὰ πλάνα πὰ στὰ δικά μου κάρφωστα τὴ Ζήση νὰ γνωρίσω.

32

Αύγες τοῦ Ἀπρίλη, δύσματα ροδόχρυσα τοῦ Μάη, στὰ μάτια μου ὁμορφότερη δὲ φέρεται ὁρμονία ἀπ' ὅση, ἀντίκρυσα νὰ κλή κάθε ματιὰ τῆς Μάνυας, ποῦ πέφτει ἀγαπητότερό μου πά στοῦ παιδιοῦ τὴν κούνια. Κ' ἔσεις δράχμοτρες τῶν πουλιών τοῦ κήπου τοῦ ἀνθισμένου γλυκότερα δὲν φέλνετε σκοποὺς χαριτωμένους ἀπ' ὅσους χύνει τὰ λαφρὸν νανάρισμα τῆς Μάνυας. Μὲς στὸ παλάτι τὸ τραύν καὶ στὸ φτωχὸν καλύβι σὲ πανηγύρι μυστικὸν κι: διὸ χαρὲ γιομάτῳ καλεῖς μας νὰ θαράσσουμε τὴ δύναμη σου, Ἀγάπη, ποῦ ἀργοκυλάεις καὶ χύνεται τὴν Πλάστην νάγκαλιάσῃ κ' ὅλη τὴ μεγαλόφυχη τῆς Μάνυας καλοσύνη.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΑΡΕΤΑΣ

Ο ΑΣΩΤΟΣ

Nice, 9 τοῦ Μάρτη 1906.

Φίλε Κύριε Ταγκόπουλε,

Εαναδιάβασα μὲ μιὰς τὸν «Ασωτό» σας, ποῦ τὸν εἶχ' ἀπὸ προτίτερα παρακολούθησε: στὸ «Νούμα». Σχες εὐχαριστῶ καὶ σχες συγχαίρω. Είναι ἡ ἐξακολούθηση τοῦ ἔργου σας δουλεύετε γιὰ νὰ λυτρώσετε, καὶ πολεμεῖτε τὸ φέμα, καὶ τὴν τυφλὴ καὶ πεισματικὰ πρόληψη. Τὸ πάθος τῆς ἀλήθειας, ἡ πίστη, ποῦ ἀφεύρνεται, γιομάτη ἰνέργεια, στὸ θρίαμβο τῆς ἴδεας φωτίζουνε μὲ τὶς φλόγες τους καὶ ζεσταίνουν ἀπ' ἀκρη σ' ἀκρη τὸ ἔργο σας.

Η ὑπόθεση τοῦ ἔργου ποὺ μὲ τραβήξε, ἐν καὶ ἀναφέρεται σὲ μιὰ ζεχωριστὴ ἐποχὴ τῆς ἀθηναϊκῆς ζωῆς, ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ τηνὲ νοιώσουν οἱ τωρινοὶ Εύρωπαῖοι. Μὰ διαφανεῖται καὶ ἡ μισαλλοδοξία εἶναι καθεὶς καρδιῶν καὶ καθεὶς τόπουν καὶ σχεδὸν παντοῦ ἀπαράλλαχτα φανερώνονται. Καὶ ἀπὸ τὴν ὅψη αὐτῆς τὸ δράμα σας ἔχει γενικὴ σημασία.

Ὑποστηρίζετε τὴν ἴδεα σας μὲ τὴν εὐγλωττία

καὶ μὲ τὴ δύναμη ποῦ τὰ εἴδησε στὸ πρώτο σας τὸ ἔργο. Ὁπωσδήποτε—έλευτερα θὰ σᾶς τὸ μολογήσω—μοῦ φαίνεται πῶς δὲν ξεφύγατε διάτελα τὸν κίνητυν ποῦ φοβεροῦ; πάντα τὰ δέσματα τὰ ἐπίτηδες γραμμένα γιὰ νὰ ύποστηρίξουνε μιὰ ἴδεα· δικίντυνος εἶναι ἀπὸ τὸ λόγο ποῦ ἔξαστενίζει τὴ δράση, ἀπὸ τὴ φιλοσοφικὴ, πολιτικὴ ἡ θήσην συζήτηση ποῦ ἀντικατασταίνει τὸ δραματικὸν διάλογο.

Τὰ πρόσωπα τοῦ ἔργου σας πιὸ πολὺ μιλάν παρὰ ἐνεργοῦν. Μὲς δεῖξατε τὸν «Ἀσωτὸ μετανοιώμενον» μὲ τὸν «Ἀσωτὸ τὸν παραλυμένον» καὶ, λίγο ἔλειψε, καὶ φοιτὴ τοῦ πατέρος σου, δὲν τὸν ξέρουμε παρὰ ἀπὸ τῶν ςλλων τάκουσματα. Τὶ σπαραγγικὲς σκηνὲς θὰ μπορούσατε νὰ βγαλετε ἀπὸ τὸ χέρι ἐκεῖνο τὸ σύντοχο τὸ ὑφαμένο κατὰ τοῦ πατέρα, ἀπὸ τὸν τραγικὸν θυντατὸ μικρὸς ἀπελπισμένος μητέρας, ἀπὸ τὰ παραπατήματα κι: ἀπὸ ὅλες τὶς τρέλλες τοῦ παραστρατισμένου παιδιοῦ! Βέβαια ποῦ θὰ φοηθήκατε μήπως διάλυνης τὸν πατέρα, ἀπὸ τὸν παραγικὸν θυντατὸ μικρὸς ἀπελπισμένος μητέρας, ἀπὸ τὸν παραπατήματα κι: ἀπὸ ὅλες τὶς τρέλλες τοῦ πατέρα, ἀπὸ τὸν παραγικὸν θυντατὸ μικρὸς ἀπελπισμένος μητέρας, γιὰ νὰ μπορεῖ κατόπι νὰ μάς συγκινῆ. Καὶ γιατὶ νὰ σχες τὸ κρύψιμο πῶς νὰ λύσῃ τοῦ ἔργου δὲ μὲ φραγίστησε πολὺ; Ο Γιάννης γάρ πολὺ μισητὸς γιὰ νὰ μπορεῖ κατόπι νὰ μάς συγκινῆ. Καὶ γιατὶ νὰ σχες τὸ κρύψιμο πῶς νὰ λύσῃ τοῦ θυντατοῦ μὲ τὸ χέρι; Τέτοια μεγαλοφροσύνη δυσαρεστεῖ τὴν κοινὴ γνώμην, καὶ φοηθήκατε μήπως διάλυνης τὸν πατέρα, σ' αὐτὸν τὸ ζήτημα, πάγι μὲ τὴ γνώμη τοῦ Χοντρόλογου Φωστήρα: «Ἡ κοινωνία δὲν παραδέχεται ςλλη ἵκανοποίηση ἀπὸ τὸ γάμο». Γιατὶ νὰ μὴ στεφανωθῇ πρώτα, ἔλευτερος ςτερεός νὰ τρέξῃ ὅπου τόνε σέργει διάλυσμός του;

Τὰ δευτερεύοντα πρόσωπα ζωγραφίζονται ἐπιτυχημένα, ποικιλότροπα στοὺς χαραχτῆρες τους καὶ στὰ φυσικά τους. Ο γέρο Σεβαστὸς συγκινητικὰ συμβολίζει τὴν πατρικὴ στοργὴ καὶ τὸ συμπάθιο. Ή καλὰ ὀνομασμένη Ἐλπίδα ταιριάζει τὴ σύνεση στὴν ἐντέλεια, μὲ τὴν εὐγένεια τῆς καρδιᾶς. Ο Φωστήρας ἐμψυχώνει τὸν ἱποκριτὴ λογιώτατο ποὺ κρύβει κατου ἀπὸ παχιὰ λόγια τὶς πρόστυχες δρμές του καὶ τὰ χοντρά τοῦ ψυχόρυπτα. Ο δάσκαλος εἰνας ἀνθρωπάκος ἀρκετὰ παραξένος, ρουφημένος ἀπὸ τὴ φαγούρα τῆς βατσίνας του. Όσο γιὰ τὸ μήκρο Αντώνη, μοῦ φαίνεται πῶς καμιὰ φορὰ λογικεύεται ἀπανου ἀπὸ τὰ χρόνια του.

Συμπαθήστε, ἀγαπητὲ Κύριε, τὸ ἔλευτερο τῆς κριτικῆς μου· τουλάχιστο σχες δείχνει αὐτὴ τὴν εἰλικρίνεια τοῦ ἐπαίνου μου καὶ τῆς βαθειᾶς ἔχτη-

σης ποῦ μοῦ ἐμπνέει τὸ τέσσαρα καὶ τόσο χρήσιμα ταλέντο σας.

Πάντα δικός σας
E. Clément
Κεφηγητής στὴ Νίκαια.

ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΤΑ ΛΟΓΙΑ

Αντιφεγγίζω τὴν νυχτιὰ τὰ γέρικα πλατάνια,
Τὰ κυπαρίσσια τὰ βουδή ποῦ φτάνουν ως τὰ οὐράνια.

Αντιφεγγίζω τὴν νυχτιὰ τὰ στοιχειωμένα κάστρα,
Καὶ τὸ φεγγάρι τούρνον τοῦ ἀπέραντου, καὶ τὰ στρατούς.

Στὰ κύματά μου οἱ λυγερὲς ἔρχονται καὶ λευκάνουν,
Κ' οἱ κλέφτες τὶς λαβωματεὶς στὰ κύματά μου πλέουν.

Κ' είμαι έτοις ἀτρόμητος γιατὶ μέσ' στὸ δίκο μου ρέμα
Ἐχει χυθῆ παλληκαρίων κι ἀντριωμένων είμα.

Κι διαν περνῶ τὴ λαγγαδία καὶ βαριαναστενίζω,
Τὶς λάμιες καὶ τὶς μάγισσες καὶ τὶς ξωθίες τρομάζω.

Κ' ἔχω ἔνα πλήθος σαστικίες κι ἔρωτικὲς νυφούλες,
Τὶς καλαμιές καὶ τὶς λιτὲς καὶ τὶς λευκὲς δαρφούλες!

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

(Ἐκ τῆς ἐκκλήσεως τῆς Ἐπιτροπείας πρὸς ἑορτα-
σμὸν τῆς συμπληρώσεως τῆς τετσαράκον-
ταστίας τῆς δράσεως τοῦ κ. Χριστο-
μάνου ὡς μόστου κτλ.).

Ἐν τῇ μακρῷ ταύτῃ σταδιοδοριμά περι-
κλείεται εὐρὺν στάδιον ἀπαντὸν ἔργασίας καὶ
ἀκαταπονήτου δραστηριότητος, διπερ ὀλίγοι ηγ-
τεῖχησαν νὰ διαρύσσωσιν.

Σταδιοδορομία. Πιές σοφδες βρῆκε ἀφτὴ τὴ λέξη; Τις περιέτω, διάχριδος Μιστριώτης ἐπειδὴ τοῦ μιάζει. Μὰ δὲ βλέπουν σὶ κα. Ήπειροφαινόμενοι τῆς ἐκκλήσεως πὼς, ἀν σημαίνει τίποτα, σημαίνει «ἄ-
μιλλα»—ἀφοῦ κανεῖς δὲν τρέχει στὸ στάδιο μο-
ναχός του σὰν τρελλὸς—κι: ἔτοι πὼς δὲν τεριά-
ζει τοῦ κ. Χριστομάνου; Ή λέξη εἶναι τύπος
καθαρέβουσας—ήχος δίχως νόημα.

Ἐν τῇ σταδιοδοριμά περικλείεται στάδιον. Τί
ἀνοησία εἶναι ἀφτὴ; Πῶς μέσα στὸ τρέξιμο θὰ
κλειστεῖ στάδιος;

ἀπαντὸν ἔργασίας καὶ ἀκαταπονήτου δρα-

την ἀρπαξε ἀπ' τὰ στάθια, κείνη γελοῦσε καὶ τὴ φίλησε δυσ, τρεῖς φορές.

Πῆγε στὸ σπίτι, βρήκε τὴ μάννα του νὰ νέθει. Κάθισε στὸ παραθύρι κοιτάζοντας δέω. Λογάριαζε νὰ πάει στὸ σπίτι της, μόνο ποῦ φοβούνταν μήπως τάχε πεῖ στὴ μάννα της.

Τὸν ξάφνισε ἡ μάννα του σηκώνοντα τὸ κεφάλι
νὰ ρωτήσει σὰν ἀστεῖα,

— Μωρὲ Κωσταντῖνη, νὰ μὴ θέλεις παντρεῖα;

— Τί σούρθε καὶ μὲ ρωτᾶς;

— «Ολος ἔχω σὲ γλέπω νὰ κοιτάξεις. Πάλε κα-
θώς ήρθες δὲ μοῦ μίλησες.

— Ιστορίες θέλεις τώρα νὰ κάνουμε;

— Σὲ γλέπω ἔγω. Τὰ ταξίδια δύο γλήγορα,
γλήγορα τελειώνουν.

— Πάξ στὸ διάβολο;

Σ' αὐτὰ βγῆκε μισοθυμωμένος, στὸ παζάρι πε-
τά καὶ δένει τὸν κόσμο. Τὸν καλωσόριζαν δλοι, αὐτὸς
σὰν ἀφαιρημένος τοὺς μίλουσε. Ο Καμένος τὸν πήρε
παράμερχ.

— Δὲ σοῦ τὰξεις ἔγω; Μὲ γελοῦσες ἐμένα.
Θυμάσαι κάτω στὸ λιμάνι; Απὸ τότε τὰξιασαν.
Τελειωμένα, δέν ἔχει, Δώσε μου τὸ χέρι σου, τὴν
πάθαιμε καὶ οἱ δυσ.

— Τὶ πάθαιμε; ἀκόμα δέν είναι τίποτα.

ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ ΔΗΓΙΜΑΤΑ

ΟΙ ΓΛΑΡΟΙ

(Η ἀρχὴ του στὸ περασμένο φύλλο)

— Οχ! κάνει τὸν ςλλοντα, ἀλλά καὶ εἶναι—
καὶ δὲν τοῦ τὴ δίνεις; τί καθεισκε; — Α, νὰ σου τὴν
γύρευα ἔγω, τότε ἔπρεπε νὰ σκεφτεῖς.
— Θαλά φᾶς μπατούεις.
— Καὶ σου βαστάσεις ἡ καρδιὰ νὰ δείρεις,
μπάρμπα Στάθη;
— Γιατὶ ἔχι;
— Σὲ σου τὴν ςλέψω καμιὰ φορά...
— Είλα πιέ τὸ κρασί σου.
— Θέλουν καὶ προΐκα αὐτοῖς,

